UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Quadragesimusquintus ar. Casus in q[ui]bus solus papa dispensat xl. Maiores cause sunt ad sedem apostolicam deferende. Et computantur. lxv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

nerit.¶ B Ora aũt rõne tpaliũ q̃ trãſeunt cũ ſuo onere: clerici ſubſint ſecularibus poteſtatibus: ⁊ dñs voluit ſoluens tributũ: ⁊ beatus Petrus ⁊ eccleſia approbauerũt. qḋ dicit vt legit ⁊ no. ex̄ de ma. ⁊ obe. ſolite. alias aũt nõ ligant nos cõſtitutiones quorũcunq̧ laicorũ vel ſtatuta quãtuncũq̧ expſſa: vel cõſuetudines. vt pʒ in eo qḋ legit ⁊ no. ex̄ de cõſti. q̃ in eccleſiarũ. ⁊ c. eccłia. ⁊ de re. eccle. nõ alie. quũ laicis. de immuni. eccle. nõ minus. ⁊ c. aduerſus. xcvi. di. bene quidē. ſm Oſtiē. vñ ⁊ eccleſia põt p ſe inducere leges/ q̃ pro ipſa faciũt: ſed eas ↄtra ſe recipe nõ tenet. vt legit ⁊ no. x. diſt. c. j. in gloſ. ⁊ ſic vtroꝝ. c. fi. in adiutoriũ. c. de capl's. ar. xxxvij. di. ſi qḋ. ⁊ no. p Berñ. Innocē. et Oſtien. ex̄ de iudi. nouit. Nec obſtat. xix. diſ. ſi romanorũ. iiij. q. iij. ſi quis teſtibꝰ. q: hoc ſpeciale eſt in fauorē eccłie. vnde ⁊ Bar. brix. in ſua additiõe tenet ꝙ papa põt tollere legē. etiã quantũ ad vtrũq̧ forũ: vt no. x. di. cõſtitutiones. ¶ D Itē no. Oſtien. ex̄ de ſolu. c. fi. ꝙ eſt differentia inter canones ⁊ leges imperiales ⁊ conſuetudines ⁊ cõſtitutiões ſiue ſtatuta alioꝝ locoꝝ. Quia canones ſiue faueãt vtilitati tēporali laicorũ vel ſeculariũ ſiue nõ: oẽs adſtrigũt clericos ⁊ laicos. ex̄ de cõſti. c. j. ⁊ c. fi. Leges aũt imperatorũ que eccleſijs ⁊ clericis ſunt damnoſe: reprobant. ille que eis fauorabiles ſunt: admittunt. Sup quo due poſſunt tradi regule. Prima eſt: lex impialis eccleſijs fauēs ſemp eſt recipiēda: niſi forſan a ſede apłica reprobetur. Scḋa hec eſt: lex imperialis eccłie cõtraria vel ipſam impugnãs nũꝙ̃ eſt admittēda: niſi forſan p ſedē apłicam approbet. Et eliciunt hec due regule ex eo qḋ legit et no. x. di. c. j. ⁊ p totũ. xxxvij. di. ſi quid. ⁊ c. ſeq. ſ. ꝓxime alle. de priuile. c. ij. de no. oper. nun. c. j. §. j. qḋ ius licet videat iniquũ: tñ expedit eccłie/ q̃ a laicis plures iniurias ⁊ violentias patit. ar. ij. q. vij. laicos. ⁊ de re. eccle. nõ alie. c. fi. Predicte etiã regule circa cõſuetudinē locũ habēt: vt pʒ. ſ. de cõſue. c. j. di. viij. ſi ſolus chriſtus. ibi: Neq̧ hoĩs cõſuetudinē ſeq̇ oportet: ſed dei ỽitatē. ⁊ xj. di. c. ij. ⁊ c. fi. in fi. ibi: Aut alterius eccłie ꝙ̃ romani exiſtimãt conſuetudinē eſſe obſeruandã. Statuta ỽo ſiue leges alioꝝ ꝙ̃ imperatoꝝ/ etiã ſi in fauorē eccleſiarũ vel pſonarũ eccleſiaſticarũ introducta ſunt: ipſos tñ nõ adſtringũt/ niſi p ſedem apłicã fuerit approbata. xcvi. di. bene. Nõ tñ Oſtien. de no. ope. nũti. c. j. ꝙ nũꝙ leges poſſunt pỹiudicare canonibus tamꝙ̃ inferioꝛes. x. diſ. c. j. in fi. de cõſti. c. j. xxxij. q. iiij. nemo. xxxiij. q. ij. inter hec. Nec miniſtri ipſarũ tãꝙ̃ inferiores poſſunt vel debēt miniſtros canonũ coercere. ex̄ de iudi. c. at ſi clerici. ca. qualiter. Legibus aũt imperialibus vtunt: que ſunt p eccleſiam approbate. x. diſti. quaſi per totum.

Canones/ leges imperiales/ cõſuetudines/ ⁊ conſtitutiões differunt.

¶ Articulus. xlv.

A D que aũt ſe extendat poteſtas papalis: ⁊ in q̇bꝰ valeat diſpenſare: hic interſero: vt de eiꝰ potentia ſpũali ⁊ tēporali: de q̃ longũ ꝓtraxi ſermonē: q̇s plenius valeat informari: que p doctores alios alibi ſparſa ſunt: hoc breuiario colligēdo ⁊ addendo qḋ dñs inſpirabit. ¶ Et videt ꝙ poſſit facere nouũ articulũ in fide vel potiꝰ declarare. ex̄ de hereti. quũ chriſtꝰ. ⁊ xix. diſ. ſm. facit qḋ no. ex̄ de exceſ. pla. ſicut. i gloſ. no. Itē in omi ſtatuto ⁊ reſcripto: pape authoritas intelligit excepta: ⁊ in oĩ iuramēto. legit ⁊ no. ex̄ de reſcrip. cauſam q̃. c. cõſtitutus. ex̄ de iureiur. veniētes. Itē in editione legis maior eſt authoritas pape ꝙ̃ totiꝰ cõcilij. no. iiij. di. in iſtis. Solus papa vocat pime ſedis eps: ſʒ nõ dʒ vocari vniuerſalis papa. xcix. di. prime. ⁊ c. ecce. licet ſit ↄtra. ij. q. vj. ſi q̇s putauerit. ⁊ dixi. ſ. xxxij. ar. Ad papã ſpectat ſua declarare reſcripta/ puilegia/ ⁊ cõſtitutiões. ex̄ de iudi. quũ veniſſent. de ỽbo. ſig. olim tibi. c. ex parte. ij. de ꝓcur. petitio. ⁊ Inno. ſic ptʒ. xj. q. iij. §. ex his. de ſentē. exco. inter alia. xxij. q. ij. is aũt. de cõſue. quũ dilectꝰ. de trãſla. c. fi. de deci. ad audiētiã. de ſimo. ca. fi. de cõſang. ⁊ affi. c. iij. de puile. qm̄. c. in his. Legatus tñ aliquotiēs interp̄tat mãdatũ pape. de poſt. pre. c. j. ⁊ in

An papa poſſit facere nouũ articulũ in fide.

gloſ. no. vbi triplex p Berñ. interp̄tatio aſſignat. p reſcriptũ tñ ſuũ nũquã papa intēdit alicui pỹiudiciũ irrogare. xxv. q. ij. reſcripta. vbi de hoc. ex̄ de offi. or. graue. c. licet. de maio. ⁊ obe. quũ inferior. de deci. ex multiplici. de reli. do. ca. ij. de ec. edi. c. ij. ⁊ p Innocē. de deci. tua. Papa quũ canonice eligit/ cõfirmat/ ⁊ hʒ plenariã adminiſtrationē. ex̄ de elec. licet. §. ſtatuimꝰ. ỽ. ille. ⁊ no. ibi in gloſ. vlti. ⁊ xxiij. diſ. in noĩe. ⁊ ex̄ lib. vj. de elec. vbi periculũ. Itē credo ꝙ papa poſſit priuare electores eccłiaſticos ⁊ ſeculares iure eligēdi imperatorē ſi vult: ꝙ̃ꝙ̃ Berñ. ⁊ Joan. and. no. cõtra. ex̄ de reg. iur. ad apłice. li. vj. ⁊ hoc ideo q: hoc ius qḋ habēt eligendi ab eccłia habuerũt. vt in. c. venerabilē. de elec. et de iureiur. romani principes. in clemē. ergo eccłia põt eos priuare: q: ad quē ſpectat inſtitutio ⁊ deſtitutio. ex̄ de capel. mo. c. j. ⁊ ij. de puile. quũ ⁊ plãtare. legit ⁊ no. de here. quũ ex iniũcto. §. fi. licet nõ expediret: tñ ꝓpter graue ſcãdalũ tantorũ principũ electorũ. ex̄ de renũ. niſi. §. ꝓ graui. ⁊ ꝓpter cõſuetudinē diu obtentã. ex̄ de fo. cõpe. quũ cõtingat. ⁊ de hoc etiam. ſ. notaui in charta. vij in. xli. ar. ỽ. his igit. Solus papa cogit quemꝙ̃ dimittere ius ſibi q̃ſituꝫ. ex̄ de elec. quũ inter. Itē ordinatus a papa de vno ordine nõ põt ſine eiꝰ licētia ab alio ꝓmoueri: nec de curia ſine licētia pape recedere. j. q. j. filiũ. ex̄ de temp. or. quũ in diſtribuēdis. nec deponi ab epo ab illo ordine quē a papa ſuſcepit. vt no. Innocē. ⁊ Oſtiē. Vincē. ⁊ Phi. in pre. c. quũ in diſtribuendis. ⁊ Berñ. ex̄ de maio. ⁊ obe. p tuas. licet Joan. no. cõtra. in pre. c. filiũ. ſed primis ſtandũ. facit ad hoc qḋ legit ⁊ no. xciij. di. dñs. in gloſ. nota. hoc aũt crederē/ ꝙ beneficio collato ſibi p papã vel p aliũ: licet ordinatꝰ eſſet a papa: poſſet eũ ex cauſa legitima eps priuare: ne ſibi ſit talis prerogatiua occaſio delinquēdi: ⁊ in crimine pmanendi. ar. bo. in eo qḋ legit ⁊ no. ex̄ de priuile. tuarũ. ⁊ in gloſ. ſic ergo videt. ⁊ c. vt priuilegia. nec tantũ eſt auferre bñficiũ: q̃tũ ordinē. ar. bo. xv. q. vij. c. fi. ex̄ de trãſla. c. ij. ſ. rñſo. Itē milites ſine licētia pape monachari nõ poſſunt. xix. q. iij. monaſterijs. Sʒ hoc intelligit Hug. de militibꝰ reipublice adſtrictis: vt no. liij. di. legē. ⁊ vide h qḋ no. j. q. j. qḋ q̇dã. gloſ. q̃ forte. Alij milites ſm Laurētiũ monachari poſſunt. liij. di. multos. Itē cũ reordinatis. de q̇bus. j. q. vij. ſaluberrimũ. rebaptizatis. adde qḋ no. j. l. ar. ỽ. xcij. de q̇bꝰ de cõſe. di. iiij. q̇ bis. ⁊ c. eos. Et cũ oĩbꝰ iterantibꝰ ex certa ſcia ſacramēta: põt dñs papa diſpenſare ſm Guilł. du. in reptorio ſuo in titulo de temp. or. §. attendendũ. ỽ. in premiſſis. ar. ex̄ de trãſla. licet. Itē cũ hereticis q̇ irregulares ſunt: niſi cũ eis fuerit diſpenſatũ. xxiij. q. vij. quēadmodũ. xxiij. q. iiij. ipſa pietas. ⁊ q. vij. c. j. ⁊ ideo deponēdi. xxiiij q. j. c. j. ij. ⁊ iij. ⁊ in ſequen. ⁊ q. ij. ⁊ q. iij. q̃ſi p totũ. ſolus papa diſpenſat ſm Guilł. de cõſe. diſ. iiij. nõ in nobis. j. q. j. qḋ p neceſſitate. ⁊ c. qḋ quidã. ⁊ q. vij. diabentũ. Itē cũ defectũ patientibꝰ ⁊ in natalibꝰ/ ſolus papa plene diſpenſat. vide de filijs pręſ. is q̇. li. vj. quũ irregulares ſint. lvj. di. cenomanēſem. difficiliꝰ eſt tñ cũ vno ꝙ̃ cũ alio. ex̄ de renũ. niſi quũ pridē. §. pſone. de elec. innotuit. q̇ ſi. ſint legi. p venerabilē. Itē cũ recipientibꝰ ordinē in excõicatione cõſtitutis ſecularibꝰ papa ſolus diſpēſat. ex̄ de ſentē. excõ. quũ illoꝝ. Itē cũ violatoribꝰ interdicti papalis p ſolũ papã diſpēſat. ex̄ de exceſ. pla. tãta. de poſtula. pre. c. j. ij. q. j. ſcelus. idē credo de alio interdicto: q: talis irregularis eſt: vt in. c. tãta. ſed Inno. ibi: ⁊ cũ regularibꝰ ſolus papa diſpēſat. vt ſcripſi. j. §. ſeq. ỽ. xxvij. Itē cũ bigamo ſolus papa diſpēſat. legit et no. xxxiiij. di. lector. de biga. c. ij. Papa omiſſis medijs adit ij. q. vij. metropolitanũ. ij. q. vj. ad romanã. j. ⁊ ij. ⁊ c. ideo. ⁊ c. decreto. cũ ſi. Item ſolus papa põt quē puare iuriſdictione ⁊ re ſua. legit ⁊ no. ix. q. iij. p pncipalē. ex̄ de of. leg. dilectꝰ. Itē ſolus papa deponit imperatorē ⁊ alios principes. xv. q. vj. c. aliꝰ. ex̄ de elec. venerabilē. de re iudi. apłice. li. vj. de ſup. ne. pre. grãdi. e. li. xvij. q. iiij. ſi q̇s deinceps. xxxij. q. v. p̄ceptũ. Sed q̇libʒ eps põt eos excõicare. le. ⁊ no. xcvj di. duo. gloſ. no. Itē pape obediēdũ eſt priꝰ ⁊ p̄cipue/ ꝙ̃ imperatori: eſto ꝙ vocatꝰ regalia teneat. le. ⁊ no. xxiij. q. viij.

An papa poſſit priuare electores iure eligendi.

In q̇bꝰ papa poteſt diſpēſare.

reprehēſibile.ꝛ.c.quo auſu.ex̄ de ap.quū parati. ſecus in alijs.legit̄ ꝛ no.xviij.diſ.ſi eps. Itē a ſolo deo habet iuriſdictionē:nō a concilijs.legit̄ ꝛ no.xvij.diſti.§.hinc etiam. xxi.diſt.quis.iij.q.vi.dudū.vbi de hoc.ꝛ.s̄.dixi in.x.ar. Itē ſolus papa in caſu hereſis ligari poteſt. legit̄ ꝛ no.xxiiij. q.i.achatius.in gloſ. Itē ſolus papa ſm cōmunē opinionē reſtituit in integrū ꝛ famā reddit: nedum clericis ſed etiam laicis. bene facit ex̄ qui fi. ſint leg.ꝑ venerabilē.§.i. ex̄ de re iudi.quuꝫ te.ij.q.iij.§.hinc autē.ex̄ de ſimo.ex diligēti. vide.i.l.ar.§. quia eps.ꝟ.xxvi.ꝛ.xlviij.ar.§. eſt aūt.ꝟ. remittitur. Qꝛ vterqꝫ gladius ad papā ꝑtineat: plene in xiij.ꝛ.xxxvij.ꝛ in.xl.ar. ſuperius declaraui.hic addo ex̄ de ſentē.excō.dilecto.li.vi.xv.q.vi. authoritatem.ibi: Hec in mandatis damus vt ſpūali ſimul ꝛ materiali gladio ꝛc̄. facit gloſ.ſella.lxiij.diſt.in ſynodo.que incipit:ꝛ ita papa. Item pactū vel tranſactionē vel ſententiā: que nulla eſt/ papa ex certa ſcientia pōt ratificare.ex̄ de pac.quotiēs.de tranſac.c.i.de confir.vti.c.i.ꝛ.ij. Si papa ad ſe reuocat negotium: nihil valet quod ab alijs fit.ex̄ de appel.vt nr̄m. Idē eſt poſtq̄ aliquis iter ad papā arripit. ex̄ de peregrina.c.i. Solus papa pōt eſſe iudex in cauſa eccleſie ſue.no. ex̄ de iudi. cū veniſſent.in gloſ.magna.de confir.vti. quū dilecta.in gloſ.ſic ergo.xvi.q.vi.c.i.in gloſ.i.ꝑ Innocen.de ꝟbo.ſig.ex parte.i. Item diſpēſat in illicito iuramento ex cauſa:licet multi cōtradixerint.no.xv.q.vi.authoritatem in gloſ.magna.ꝛ ex̄ de iureiur.quāto. facit qd̄ no.xxvij.q. ij.§.i.in gloſ.ſic ergo. Qꝛ papa ab aliquo nō pōt iudicari. ix.q.iij.per totum.ꝛ.s̄.ſufficienter dictū eſt in.v.ꝛ.vi.arti. Item ſolus papa confert ꝑbendas vacaturas.legit̄ ꝛ no. ex̄ de preben. dilectus filius tuus.eſt in gloſ.hoc idē erat ſm Innocē.no.de of.delega.ex parte.i.in gloſ.hoc nō pōt per pre.c.dilectus.ꝛ de conceſ.pre.nulla.ꝛ.c.accedēs. Solus papa pōt rem vni eccleſie tollere ꝛ alteri dare.legit̄ ꝛ no.ex̄ de reli.do.conſtitutus.in gloſ.magna.ꝛ.xxij.di.c.i.in gloſ.nec papa.ix.q.iij.cōqueſtus.adde quod.s̄.c.ꝟ. Item ſolus papa abſoluit ab obligatiōe qua quis alteri tenet̄. ex̄ de vo.ꝛ vo.re.venientis.legit̄ no. Solus papa pōt q̄s vult eximere a preſtatione decimarū.legit̄ ꝛ no. ex̄ de decima nobis tua.xvi.q.i.§.ſi q̄.in gloſ. ſed quō. ſed expſſum cōtra.xvi.q.iij.placuit.ij.§.porro. ad fi.ꝟ.ſic etiā ꝑdia.ibi: Prouentus primitiarū vel decimationū ꝑſcriptione tolli nō poteſt.etiam ſi a romano pontifice quilibet laicus ſuꝑ his reſcriptū impetrauerit.ſed illud intelligo reſcriptum in forma cōmuni: ſecus ex certa ſcientia.et hoc innuit ibi gloſ.parua ſuper verbo reſcriptū.que incipit.i.xxv. Nam allegatio loquitur de reſcripto:nō de priuilegio ſpeciali. ſic etiam loquitur textus proxime poſitus reſcriptū. Solus papa pōt facere q̄ monachus aliquē locū habeat ꝑpetuo.no.ex̄ de confir.vti.porrecta. Solus papa pōt concedere preſbyteris q̄ chriſment in frōte ſm quoſdā:tn̄ cōtrariū legit̄ ꝛ no.xcv.diſt.c.i.ex̄ de conſue.quāto. Solus papa pōt cōmittere preſbyteris ꝛ concedere epis vt per preſbyteros eccleſias conſecratas recōcilient.legit̄ ꝛ no. ex̄ de conſe.eccle.aqua.vnde ibi ſcripſit Innocē.ꝛ Oſtien. poſt eū:ſic vidimus aūt q̄ papa pluribus epis indulſit/ q̄ ꝑ ſimplices ſacerdotes poſſent reconciliare eccleſias:aq̄ tn̄ prius ꝑ epm benedicta. Scḋm tn̄ Oſtien.ibi Clemens iiij.ſancte memorie hoc de facili nō concedebat:niſi de eccleſijs nō conſecratis:que ſi fuerit polluta reconcilianda eſt.e.ti.c.fi.ſed illa per preſbyterū ſimplicē poſſunt fieri: vt ibi no. Ber.ſed Oſtien.cōtradicit ſibi. Sed cōmunis conſuetudo fauet Ber.ſi hoc fiat de licētia epi. Circa matrimonū nō cōſummatū papa poteſt.ex̄ de ꝯuer.cōiuga. ca.verū.ꝛ ex publico.legit̄ ꝛ no. Solus papa diſpenſat in gradibus conſanguinitatis.legit̄ ꝛ no.ex̄ de reſti.ſpo.literas.niſi diuina lege ꝓhibitis.qui no.xxxv.q.i.§.i.in gloſ. ſuꝑ.ꝛ.q.viij.in ſumma.ꝛ.xxx.q.iij.pitatū. ex̄ de cōſang.et affi.qḋ dilecto. in gloſ. q̄ authoritate. ꝛ.c.q: circa.in gloſ. no.de trāſac.fi.c.de diuor.gaudem⁹.gloſ.i. Itē papa ſolus pōt etiā in temporalibus legitimare. ſm Oſtien.q̄ ſic intelligit ex̄ qui fi.ſint legi.ꝑ venerabilē.q̄q̄ ibi gloſ. ꝛ Innocen.contradicant.fauco Oſtien.ſi hoc faciat de plenitudine poteſtatis:quū habeat vtrūqꝫ gladiū:vt.s̄.probaui.in.xiij.ꝛ.xl.ar. Solus papa diſpenſat cū diacono vt cōtrahat.legitur ꝛ no.xxxij.diſ.de illo. ex̄ de cle.ꝯiuga. quū olim.ꝛ no.xxv.q.i. que ad ꝑpetuā. Poſſet papa diſpēſare vt contrahens ꝑ verba de ꝑſenti cū aliqua/poſſet cū alia contrahere.no.de conuer.coniuga.ex publico. facit ex̄ de tranſla.quāto.ꝟ.nō em̄. Cū religioſo recipiēte ordinē in apoſtaſia ſolus papa diſpenſat.ex̄ de apoſta.c.fi.legitur ꝛ no.ibi in quibus ſolus papa diſpenſat. Cū ſimoniaco in ordine ꝛ in beneficio ſcienter ſolus papa diſpenſat. legit̄ ꝛ no.de ſimo.c.penul.c.nobis.in gloſ.pōt.c.de ſimoniace. ex̄ de renun.poſt tranſla.i.q.i. ordinatiōes. in gloſ.igitur. ergo. Solus papa:etiā ſi ſcienter participat cū excōicato excōmunicationē nō incurrit.no.ex̄ de ſentē.excō.nulli.c. ſi aliq̄n.xxiij.di.c.i.nō tamē ꝓpterea ipſum abſoluit. ex̄ in cleme. de ſen.ex. ſummus. In duobus beneficijs curatis vel ꝑſonatibus ſolus papa diſpēſat.ex̄ de ꝑben.de multa. legitur ꝛ no.ꝛ.lxx.diſti.ſanctorū.ꝛ de elec.dudū.ij. Solus papa reſtituit ſolēniter depoſituꝫ ꝛ iuſtꝰ mo.ij.q.vi.ideo. l.diſt.contumaces.ex̄ de cle.excō.mi.clerici.adde qḋ no.§ ſeq.ꝟ.ix.reſtituit. Diſpenſat ſolus papa cū voluntario homicida.no.ex̄ de homic.ſicut dignū.vnde ꝛ ibi no.Oſtie. q̄ nō de facili diſpenſat cum homicida voluntario. vnde ad hanc difficultatē referendū eſt quod legit̄.l.diſ.miror. tn̄ diſpēſare poſſet ſi vellet:quū lex diuina hāc ſibi nō ꝓhibeat diſpenſationē:immo potius concedit:ſicut pꝫ in phinees nepote aaron ſacerdotis.cui poſt cōmiſſuꝫ ab eo ex zelo dei duplex homicidiū/mādauit dici dn̄s. Num.xxv. Ecce do ei partem federis mei:ꝛ erit tam ipſi q̄ ſemini illius pactū ſacerdotij ſempiterni.q̄uis illud ꝛ ſpūale fuerit ꝛ ſpeciale: ſicut ꝛ quedam alia.xxiij.q.viij.occidit.ſed idem poſſet facere papa.ar.s̄.de tranſla.epi.c.ij. Oſtien. Item ſolus papa inficit quod legitime al's factum eſt.ex̄ in clemen.de immuni.eccle.q̄m̄. ibi:ꝛ haberi volumus ꝑ infectis.vbi no. Ioan.and.vide q̄nta eſt papalis ptās circa illa que ſunt ſimpliciter de iure poſitiuo:quia reuocat illa vt extunc.

B

Sciendum aūt ſuꝑ hoc eſt/q̄ eſt regula generalis iurꝫ canonici:q̄ maiores cauſe ad ſedē apoſtolicā referende ſunt.i.ad papam caput eiꝰ.ex̄ de bap.maiores.ex̄ de trāſla.c.i. vbi de hoc.ij.q. vi.omnis oppſſus.xxiiij.q.i.quotiēs.iij.q.vi.dudū. Ex cratus ſuꝑ iſtis coram ordinario/pōt ꝛ abſqꝫ grauamine aliquo illato vel comminato ad ſe.ap.appellare.vt.ij.q.iiij. nullam.ꝛ.v.q.vi.ad romanā.§.quum ergo.qḋ ſpecialiſſimū eſt: vt ꝓbatur ex̄ de ap.vt debitus. in fine. Que autē ſunt ille de aliquib⁹ ꝑ ordinē eſt videndū. ¶ Primo ergo papa ſiue ꝑma ſedes a quoq̄ accuſari vel iudicari nō pōt niſi ſolum de hereſi.vt.xl.diſt.ſi papa.ix.q.iij. aliorum. niſi forte ipſe papa voluntarie ſe ſubmittat alicuius iuriſdictioni.ij.q.vij.nos ſi. vbi de hoc.ij.q.v.mandaſtis.ff.de iuriſdi.o.iudi.eſt receptū. Nam ꝛ ipſemet ſe deponit.vt.xxi. diſt.nūc aūt.nō tn̄ ille cui ſe ſubmittit poſſet ipſum deponere:nec papa ſibi poſſet talē tradere poteſtatem.ix.q.iij. aliorum.ꝛ de hoc ſatis.s̄.dixi maxime in.xxxiiij.ar. Scḋo ipſe erigit ſiue de nouo ordinat eccleſias cathedrales.xvi q.i.felix.ꝛ.c.ꝑcipimus.ꝛ ar.de conſe.diſt.i.de locorū. Nam omnis dignitas ab eccleſia romana originē ſumpſit.xxij. diſt.c.i.vide quod legit̄ ꝛ no.ex̄ de conſti.quū acceſſiſſent. gloſ.fi.ꝛ de conſue.quū olim. gloſ.i. Et ſm hoc intelligit ex̄ de maio.ꝛ obe.quū iferior.rn̄ſo.i.ibi:eccleſiā cathedralē erexeris ꝛc̄. ſupple.authoritate nr̄a. vt ibi no. Ber.ad idē.lxxx.di.in illis. Tertio a domino papa ꝯſueuit regalis dignitas impetrari et vti rex ꝛ a quo inungatur. hoc em̄ ad ipſum pertinet definire.ar.ex̄ de ſacra vnc.c.i.§. vnde in veteri teſtamento. Quarto ſubijcit vnam eccleſiam cathedralem alteri.ex̄ de offi.leg.quod tranſlationē. vbi de hoc. Quinto vnit duos epiſcopat⁹ in vnū: ꝛ vnū diuidit

in duos.xvj.q.j. et tẽporis.⁊.c.precipimus.§.ſicut duo.ex
de exceſ.pla.ſicut vnire.vbi etiam de hoc no. Sexto mutat
ſedem epiſcopalẽ de vno loco in aliũ.ex de tranſla.c.j.vij.
q.j.tẽporis.lxxx.diſt.in illis.ex de priuile.c.j. Septimo traſ
fert vnũ epm̃ de vna eccleſia ad aliam.vij.q.j.mutatiões.
⁊.c.ſeq.ex de traſla.c.j.⁊.c.peñ.⁊ fi.ex de of.leg.niſi. Octa/
uo ipſe ſolus vel is cui mandauerit:põt cõmutare votum
terre ſancte.ex de vo.⁊ vo.re.magne.⁊.c.qđ ſup his.⁊.ca.
ex multa.j. Nono reſtituit ſolenniter degradatos.ij.q.vj.
ideo.vbi ſic dicit: Huic ſancte ſedi pfata priuilegia in par
te deciſa ſpecialiter ſunt cõceſſa tam de cõgregãdis cõci/
lijs ac iudicijs ac reſtitutionibus epiſcoporũ:ꝙ ⁊ de ſum/
mis eccleſiarũ negotijs:vt ab ea omes oppreſſi auxiliũ:⁊
iniuſte damnati reſtitutionẽ ſumãt ⁊c̃. Ad idem facit.vij.
q.j.ſi quis preſbyter.ex de cleri. non reſi.ex tue.l.di.c.j.⁊.ij.
xvij.di.huic ſedi.de peni.diſt.vj.c.j.in fi. Si vero clerici ſunt
ſolo verbo depoſiti:nõ ſolenniter degradati: poſſunt per
ſuos epos reſtitui.vide ex li.vj.de penis.degradatio.xlvj.
diſ.clericus maledic⁹.⁊ ibi exponit.degradet.i.ſuſpẽdat.
facit ad idẽ.ex de iudic.at ſi clerici.ff.de poſtu.l.j.§. a qua.
vide quod no.xj.q.iij.eps.ex de cler.ex.mi.clerici. Decimo
remouet ab epatu vel ab adminiſtratione epm̃ deſerentẽ
eccleſiam ſuã.ex de cleri.nõ re.ex tue. Et licet cauſa crimi/
nalis epiſcopi poſſit p conciliũ tractari:tamẽ p dñm papã
habet definiri.iij.q.vj. Quis.c.dudum.vide ex de cleri.nõ
reſi.c.ij. Undecimo eximit epos ⁊ alios.xvj.q.j.frater no/
ſter.xiij.q.j.c.j.⁊.§.j. Duodecimo legitimat illegitimos.q̃
fi.ſint leg p venerabilẽ.c.tãta. Decimotertio pmouet in/
ſufficientes ⁊ defectũ patientes.l.di.quocũq3.ij. ⁊ illegiti
mos.ex de fi.preſ.c.penul.⁊ fi. Minores.xxx.ãnis ad epa/
tus.ex de elec.quũ nobis olim.§.fi. ⁊ pmouet ad epatus
illos qui nõ ſunt in ſacro ordine conſtituti: qđ alius face/
re nõ põt:nec in hoc diſpenſare. ar.ex de elec. dudũ.j.§.fi.
⁊ de eta.⁊ qua.or.a multis. Sed ad eũ pertinet qui ſolus
⁊ nõ alius poteſt de epiſcopatibus iudicare.lvj.diſt. ceno
manenſem.⁊.c.apoſtolica.⁊.c. quia ſimpliciter.ex de cor.
viti.c.ij. Tenet eñ Hoſ.⁊ Innoc.qui hoc no.ex de poſtu.
pre.c.fi.ꝙ quãdocũq3 quis in epm̃ poſtulat: ſolus papa
poſtulationẽ admittit.vnde ⁊ no. Guilſ.dur.in ſpe.in tit.
de lega.v.nunc de epiſcoporum.v.xliij.ꝙ nec patriarcha:
nec archieps/poteſt diſpenſare in etate vel ordinibus cũ
poſtulato in epiſcopũ.ar.eoꝝ que legunt ⁊ no.ex de elec.
quũ dilectus.j.⁊.c.innotuit.⁊.c.dudum.ij.ex quibus colli
gitur ꝙ ſolus papa in epatu diſpenſat.vnde ⁊ dicit:ꝙ ec/
cleſia romana tamq̃ dña trahit ad ſe epos:nec cuiꝫ eis p
quemq̃ patitur diſpenſare:immo epm̃ paduanũ cũ quo
patriarcha aquileieñ. diſpenſauerat: iam conſecratum
ab epiſcopatu amouit. In etate etiam ſolus papa diſpen/
ſat in epiſcopis:vt pre.c.quũ nobis olim.electiones enim
epoꝝ inter maiores cauſas numerantur.ex de ap.vt debi
tus.in fi.de tranſla.inter.xvij.diſt.multis. Et idẽ poteſt in
alijs defectibus dici. Nam ſacrilegij inſtar eſt diſputare
verũ dignus ſit quem princeps elegerit.C.de cri.ſacri.in
aut.coll.ij.vt iudi.ſine quo.ſuf.§.cos aũt.ibi: quis nõ dili
gat.vbi de hoc xvij.q.iiij.§.q̃ autẽ. Decimoquarto cõmit/
tit cauſam appellatione remota:quod nullus alius face/
re poteſt.ff.a qui.ap.nõ licet.l.j.in fi.quia nec ſuus delega
tus. ex de offi.del.ſup queſtionũ.§.j.vel etiã legatus:qui
nequit alicui iuris bñficiũ auferre.ar.xxviij.diſ.de his.de
ſe.nup.c.penul.⁊ fi.quia nõ põt tollere minor legem iudi/
ciorum tot laboribus adinuentã. ex de elec.eccleſia.ij.xxj.
diſt.inferior. Legatus eñ debet cognoſcere et cõmittere
cauſas iuris ordine obſeruato:vt eſt expreſſum.ff.de offi.
pcon.necquicq̃.§.de plano.⁊.§.vbi decretũ.que eñ com
munia ſunt omnibus pſidibus:debet proconſul obſerua/
re.vt in eadem.l. in fi. Decimoquinto ab eo nõ appellat:
quum ſuperiorem nõ habeat.ex de elec.licet.§.fi.ſaluo eo
quod dixi.s.in prin.iſtius operis in arti.xv. Decimoſexto
receptio facta contra id quod vult:nõ valet.ex de regu.q:
in inſulis.accedit in Aut.coll.viij.quũ de ap.cog.§.hanc
autẽ penam. Decimoſeptimo deponit epiſcopos.iij.q.vj.
Quis.c. multum.c. dudum.ix.q.iij. ſi aũt.iij.q.viij.c.j.vj.et
iij.deniq3.ex de regula licꝫ.§.illa. Idem iuris eſt de electo
⁊ cõfirmato. ex de tranſla.c.ij.§.j.videtur tñ ꝙ legatus a
latere poſſit de cauſis epiſcoporũ cognoſcere:licet nõ de/
finire.ar.ad hoc.xvj.q.j.frater noſter. Nam ⁊ procõſul co/
gnoſcit de omnibus.ff.de offi.procon.l.j.licet nõ poſſit pe
nam grauiorẽ imponere.vt.e.ti.l.j. Quia ⁊ cõciliũ exami
nat cauſam criminalem epiſcopi:ſed definire non poteſt.
iij.q.vj.Quis.⁊.c.multũ. Tenet etiam Guilſ.dur.in ſpe.in
titu.de legato.in.§.ſupeſt.v.ſed quid.ꝙ legatus a latere
poteſt cognoſcere de cauſa epatus/vbi duo de eo litigãt:
vel p appellationẽ/vel per ſimplicem querelam.ex de ap.
conſtitutus.⁊ de elec. q: diligentia. Nam et viſitator põt
examinare quis ex electis melior ſit.lxxxv.di.archidiaco/
num florentinũ.⁊ ſatis videtur expreſſum.ex li.vj.de elec.
Quis. Adde quod no.ſ.ar.xlvij.§. ⁊ pmo incipio. poſt pri.
v.poteſt.cum.v.ſeq.nã ⁊ legatus a latere poteſt electionẽ
imperatoris examinare.ex de elec.venerabilem. Patriar
cha etiam legitimus conſtantinopolitanus videt ꝙ poſ/
ſit deponere ſuos epiſcopos ſicut ⁊ papa.ar.iij.q.v. quia
ſuſpecti. Et alexandrinus.lxv. diſt.mos antiquus.hodie
nõ crederem ꝙ hoc poſſet p ea que legũtur ⁊ no.iij.q.vj.
accuſat⁹.⁊ p ea que ſcripſi.s.e.§.xiij.v.⁊.v.x. Decimoocta
uo ſupplet defectum contractuũ ⁊ iudiciorũ.ex de traſac.
ca.j.iij.q.vj.hec quippe. Ideoq3 in confirmationibus be/
neficiorum ex certa ſcientia apponitur clauſula illa: ſup/
plẽtes defectũ ſi quis eſt pe plenitudine poteſtatis.ex de
elec.illa. Nam ſm ipſam poteſt de iure ſupra ius diſpẽſare
⁊ omnino illud tollere.ex de conceſ.pben.propoſuit.§.fi.
ex de cog.ſpi.c.j. Sed notãdũ ꝙ ſi clauſula illa: ſupplem⁹
de plenitudine poteſtatis/ſi quis fuerit defect⁹: ponit in
priuilegio vel reſcripto: intelligitur tñ diſpenſatũ eſſe in
defectu circa ſolemnia iuris:nõ autẽ ſi is de quo agit erat
excommunicatus:vel illegitimus/vel alium defectũ pa/
tiebatur. Nam tũc neceſſaria eſt expreſſa diſpẽſatio. ex de
ſchiſ.fraternitatis. ſm Guilſ.dur. Decimonono ſupplet
defectũ regis vacante regno.ex de elec.quũ inter vniuer/
ſas.in fi. Et defectum imperatoris vacãte imperio. de fo.
compe.licet. Xx.deponit imperatorẽ ⁊ reges pter eorũ
iniquitates.de re iudi.ad apoſtolice.li.vj.xv.q.vj.alius.et
dat eis curatores. de ſup.ne.pre. graui.vj.li.⁊ de hoc.s.in
xiij.⁊.xl.ar. Xxj.recipit epiſcoporũ renunciationes.vij.q.j.
§.ecce his.ex de renũ.c.j.c. niſi quum pridem. ex de regu.
licet.§.illa. quod non poteſt legatus.ex de offi.leg. quod
traſlationẽ.⁊ de tranſac.c.j. Xxij.abbas vel prior exempt⁹
renuntiat in manibus dñi pape:⁊ nõ aliter.ex de renũ.di/
lectus. transferri autẽ ⁊ confirmari põt authoritate car/
dinalis legati.ex de conſue. quũ venerabilis. ex de elec.ſi
abbatem.li.vj. Xxiij.ad papã ptinet definire an iuramen
tũ ſit licitum an nõ:vel ſeruandũ vel nõ.ex de cle. nõ reſi.
ad audiẽtiã.de elec.venerabilẽ. de iureiur. verũ.c.quãto.
ca.intellecto.faciunt que legunt ⁊ no.ex de reſcrip.conſti
tutus.de ap.dilecto.ſeculares etiã a iuramento abſoluit
nedũ clericos licito etiam.xv.q.vj.iuratos.de peni.c.fina.
Xxiiij.ipſe tñ vel cui commiſerit ſpecialiter põt abſolue/
re excommunicatũ a ſe: quia eius eſt abſoluere cuius eſt
ligare.xxj.diſt.inferior.ex de maio.⁊ obe.quũ inferior.nec
legatus poteſt.ex de elec.venerabilẽ.§. ratiõibus.xvj.q.j.
frater. Et a ſentẽtia ſui delegati vel legati cui⁹ iuriſdictio
expirauit:⁊ cui nullus ſucceſſit in officio ſibi iniũcto ipſe
abſoluit.ex de offi.del.querẽti.de conceſ.pben.quia diuer
ſitatẽ.de offi.leg. ſtuduiſti. Xxv.declarat ſuam conſtitu/
tionem vel ſui legati obſcuram.ex de ſimo.p tuas.de ſen.
excom.inter.de offi.del.ſuper queſtionũ.§.intentionis.de
ſenten.excõ.c.inter alia.xxv.q.j.§.ſi igitur.v.ipſi nãq3 ſoli.
de elec.nemo.li.vj.de ſentẽ.excõ.pſenti.li.vj. Itẽ interptat
proceſſum legati ſui.ex de elec.venerabilem.de ap.nouit.
Xxvj.quãdo ipſe abſolutionem ſibi retinet:alius nõ ab/
ſoluit.de ſenten.excõ.nuper. Xxvij.ſolus papa diſpenſat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cum illis qui irregularitatē incurrunt.xi.q.iij.ſi quis ep̄s
damnat̄.ex̄ de eo qui fur.or.re. veniēs.ex̄ de ſentē. excom.
quū illo:ū.⁊.c.quū medicinalis.lib.vj.de re iudi.quū eter
ni.li.vj.Et is caſus multos includit:quū in multis caſib⁹
irregularitas contrahat̄:quos ponit Guill̄.dur.in ſpe.in
titu.de legato.§.iuxta.⁊.§.quis aūt.⁊ ſeq.ponunt̄.ſ.xlviij
arti. Xxviij.ſolus abſoluit illū qui hereticis eccleſiaſtica
ſacramenta miniſtrauit.ex̄ de hereti. excōmunicamus.§.
ſane clerici. Xxix.quū cauſa defertur ad ipſum: ad eum
pertinet definitio/examinatio:nec legatus intromittere
ſe pōt:ſiue deferatur per relationē factam/ſiue per appel
lationē.C.de ap.ex eo.ex̄ de p̄ben. dilectus.ex̄ de offi.leg.
licet.ex̄ de ap.intimaſti.ſiue per commiſſionē.de appel. vt
noſtrū.ex̄ de of.leg.ſtuduiſti. ſiue per querelā.ij.q.vj.quo
tiens.⁊.c.anterio:ū.§.ad hec.ſiue per poſtulationē por:re
ctā.ex̄ de poſtu.bone.ij.§.nec obſtabat.ſiue p̄ reuocationē
ad ſe factam.ff.de iudi.iudiciū ſoluitur.ex̄ de appel.vt no
ſtrum.ex̄ de procu.auditis. Idem eſt etiā ſiue per appella
tionem:vt.ij.q.vj.decreto.ſiue alio quocū modo.immo
in his omnibus eſt ſuperio:is iuſſio/deciſio/vel mīſio ex
pectanda.iij.q.vj.multū.vj.q.iij. deniq̄.C. de reſti.l.j.⁊.ij.
⁊ in p:e.c.decreto. Poteſt tamē legatus a latere cauſam
appel.ad papam interpoſitā examinare:nō vt ei p:eiudi
cet:ſꝫ vt magis inſtructā remittat: et ei credit̄ in h̄.ex̄ de
ap.conſtitut⁹.vbi de hoc.de accuſa.ad petitionē.p:e.c.de
creto.ex̄ de ſtatu regu.ea que.ꝟ.hec eadē. Xxx.quū de ſi
de vel fidei ar.dubitat̄ per papā definiri debꝫ. ex̄ de bap.
maio:es.in p:in.de hereti.quū ch:iſtus.de ſumma trini.ſi
deli.li.vj.⁊.c.ti.fidei.in clemē.xxiiij.q.j.quotiēs.xij.di.p̄ce
ptis.etiam ſi indubitatū ſit poſt͛ in dubium vertit̄.C.de
ſum.trini.l.ſi. vnde ⁊ de ſacramētis eccleſiaſticis ſentien
dū eſt ſicut ipſe ſentit.ex̄ de hereticis. ad abolendā.ar. tm̄
q̄ per legatū ⁊ per epiſcopū queſtio fidei poſſit agnoſci.
xvj.q.j.frater noſter.circa mediū.Sed nō definiri ſi dubia
manſerit vt iuribus p:e. Xxxj.p:onuntiat electionē nul
lam vel p̄uiſionem que nondū facta eſt: ſi eam cōtingat
fieri irritam ⁊ inanem.ex̄ de elec.innotuit.§.ſi.ex̄ de p̄ben.
inter cetera.quod alius facere nō pōt.ſm̄ Oſtien.q: tra
ctus futuri tēpo:is nō pertinet ad inferio:ē iudicē in hoc
caſu.ff.de vſu.l.j.§.vnde.gradus qui nō eſt:rūpi non pōt.
ff.de iniuſto.rup.teſta.Nam etti ſub cōditione.ex̄ de regu.
iur̄.ſane.li.vj.delegati.igit̄ in quo:ū literis nō apponitur
hec clauſula.ſi ipſi vti p̄ſumāt:abutunt̄ ſm̄ Oſtiē. Xxxij.
edit legem generalē.ex̄ de conſti.c.j.⁊ in ſi.iiij.di.erit aūt.
C.de ſum.trini.cūctos. per hanc app:obat conſuetudinē
que al̄s nō excuſaret.ex̄ de tēpo.o:di.c.ij. ex̄ de cōſe. eccle.
vel al.aqua.ex̄ de cog.ſpi.ſuper eo. Xxxiij. app:obat ele
ctum in imperato:ē:⁊ cōfirmat vel infirmat eius electio
nem:cōſecrat/inungit/co:onat ipſum:⁊ co:onatum depo
nit.ex̄ de elec.venerabilē.⁊ de re iudi.ad ap̄lice.lib.vj.Itē
o:dinat eum:quia imperato: ſuo modo o:dinē habet: vt
lxiij.di.valentinianus.in ſi.⁊.§.p:incipibus.⁊ no.ff.de re
rū diui.ſacra.ſed tu expone iuxta o:dinē meum: qꝺ poni
tur in p:e.c.valentinianus.i.officiū.habet em̄ characterē
militarē.j.q.j.q̄ quidam.l.di.ſi quis poſt ⁊c̄. Xxxiiij. facit
concilium generale.ij.q.vj.ideo.xvij.diſt.per totū. Xxxv.
canonizat ⁊ app:obat ſanctos.ex̄ de reli.⁊ ve. ſanc.ca.j.ex
de teſti.venerabili.adde qꝺ no.de conſe.diſt.iij.c.j.in gloſ.
ſed de quibus. Xxxvj.de aliquo facit nihil:⁊ de nihilo ali
quid mutādo etiam rei naturā.C.de rei vxo.ac.l.j.tū.j.ad
idē ex̄ de excel.pla.tanta.§.j.in ſi. ex̄ in clemē. de immuni.
eccle.qm̄.immutat ergo ſubſtātialē rei naturā: puta de fa
ciēdo de illegitimo legitimuꝫ:de monacho canonicū. vi
de.j.§.⁊ ar.ſeq.ꝟ.itē quidā.de capace nō capacē: ⁊ hmōi.
ad hec ex̄ qui ſi.ſint leg.p̄ venerabilē.lxiiij.diſt.quo:ūdā.
ex̄ de tranſac.c.j.iij.q.vj.hec quippe.ex̄ de conceſ.p:ebē.cō
ſtitutus.iij.q.j.in p:imis. Xxxvij.ſemper ⁊ vbiq̄ pallium
po:tat:qꝺ nō licet alij.ex̄ de vſu pallij.ad hono:e. Xxxviij.
concedit pallium inſtanter petēti.c.diſti.p:iſca.c.optatū.
ex̄ de vſu pallij.niſi eſſet.exceptis patriarchis.de p:iuile.

antiqua. Xxxix.ſolutus eſt legibus.ff.de legi.p:inceps.
xxv.q.j.§.ſi ergo.Decet tamen ipſum ſeruare iura.C.de le
gi. digna vox.ex̄ de ſup.negli.p:lato.licet.vj.q.j. peruenit.
ix.q.iij.ipſi ſunt.⁊.c.patet.ix.di.iuſtum. palea eſt.⁊ in p:e.
§.ſi igitur.ꝟ.hinc etiam.vnde ch:iſtus volens a ioāne ba
ptizari dixit:Sic nos decet omnem iuſtitiam adimplere.
Matth.iij. Xl.ſentētia eius ius facit:ſi animo ius cōdē
di p:onuntiat.ex̄ de regu.iur̄.cauſis. Xlj.cōtradicēte ab
bate ⁊ monacho pōt ipſum epiſcopo vel p:incipi in ſ̄uiciū
aſſignare:vel ſecū tenere.ix.q.iij.per p:incipale.viij.diſti.
que contra mo:es.xj.q.iij. qui reſiſtit. Xlij.gradus con
ſanguinitatis in ꝯtrahēdo reſtringit.ex̄ de ꝯſang.nō d̄ꝫ.
xxxv.q.iij.quedam lex.⁊.c.quod ſcripſi. Xliij.ſolus extra
quatuo: tēpo:a o:dines dat.ex̄ de tēpo.o:.c.j.c.de eo.et ſi
alius hoc fecerit:papa ſolus cū taliter o:dinato ⁊ o:dina
to:e diſpenſat. vt.e.ti.quū quidam.⁊ ar.e.ti.quū dilectus.
Ipſe etiā ſolus vna ⁊ eadē die ad duos ſacros o:dines p̄
mouet aliquē: vt e.tit̄.dilectus. Xliiij. ipſe ſolus facit o:
dinationes in die ſue conſecrationis.ex̄ de elec.qꝺ ſicut.§
p̄terea. Xlv.ipſe ſolus poteſt contra omnia cōcilia ⁊ ſta
tuta venire.ex̄ de elec.ſignificaſti.niſi vbi de fide agitur.⁊
vide qꝺ ſcripſi ⁊ addidi.ſ.ar.vj. Xlvj.ipſe cōcedit ep̄alia
inſignia abbatibus ⁊ inferio:ibus:puta mitrā/baculum
paſto:alem/annulū/ſandalia ⁊ ſimilia:ſicut no.Oſtiē.in
ſum.in titu.de vſu pallij.§.⁊ quibus diebus.ꝟ.⁊ notādū.
hoc hodie exp̄ſſuꝫ eſt.⁊ qualiter ⁊ quādo talib⁹ inſignijs
vti debeant.ex̄ li.vj. de p:iuile. vt ap̄lice. Xlvij.q̄ aliquis
ante ſe crucem faciat po:tari.ex̄ vt lite pen.c.j.quod tamē
fieri non debet in p̄ſentia eius vel ſui legati.ex̄ de p:iuile.
antiqua. Et archiepiſcopi inſignia ſua recipiūt de co:po
re beati petri.ex̄ de elec.ſignificaſti.ad ſinē. Xlviij.ipſe cō
cedit laico ſp̄ualia:puta ius eligendi.ex̄ de iure patro.no
bis fuit.⁊ eccleſias ⁊ decimas eximēdo ipſum a p̄ſtatiōe
decimarū.ex̄ de decimis. a nobis. qꝺ alius facere nō pōt.
e.ti.c.q̄uis.ca.tua.ij.⁊ ad idē.ij.q.v.mēnam.ibi: co:am te.
xxxij.di.§.verum.ꝟ.ſcribit em̄. vbi videtur cauſe ſp̄uales
laicis delegari:que ſunt tm̄ al̄s interdicta.ex̄ de ꝯſti.eccle
ſia.xcvj.di.bene.ex̄ de rebus eccle.cū laicis.de iudi. decer
nimus.de hoc de arbi.cōtingit.Ad hāc materiā facit am
plius.lxiij.di.hadrianus.⁊.c.ſequē. Xlix.ipſe ſedet in ſe
de illa quā ſibi ſpecialiter dn̄s in p̄ſona beati petri elegit.
ex̄ qui ſi.ſint legi.per venerabilē.§. rationibus.ꝟ.ſane.ex̄
de bap.maio:es.in p:in.xix.di.enimuero.ideo q̄ ſummus
pontifex appellat̄.ex̄ de ſta.mo.quū ad monaſteriū.in ſi.
ad idem.xix.xx.⁊.xxj.⁊.xxij.diſt.per totū. L.app:obat ſcri
pta alio:um ⁊ concilia.ex̄ de ſum.trini.c.ij.in ſi.xix.di.ſi ro
mano:ū.xv.di.ſancta romana.xvij.diſt.regula.ex̄ de here
ticis.fraternitatis. Lj. ipſe diſpēſat cum filio ſacerdotis
vt habeat eccleſiam in qua pater ei⁹ immediate miniſtra
uit.ex̄ de ſi.p:eſbytero:ꝫ.dilectus.ſm̄ Hoſ. Lij.ipſe ſolus
diſpenſat cum ſuſpēſo ſeu interdicto ab homine vel excō
municato celeb:ante: nō epiſcopus vel legatus a latere.
xj.q.iij.ſi quis epiſcopus damnat⁹.⁊.c.ſeq.et.c. placuit. ex̄
de cleri.excom.mi.illud. ex̄ de eo qui fur.o:.re.c.j.⁊.ij.q.v.
que de cauſa. ex̄ de ſentē.excō.quū medicinalis.§.ſi.de re
iudi.quū eterni.li.vj.Tales em̄ irregulares ſunt:⁊ ab of
ficio ⁊ beneficio remouēdi.ex̄ de cle.excō.mi.lato:es.⁊ fe
re per totum. ſm̄ Guill̄.duran. in ſpe.in titu.de legato.§.
nūc de epiſcopo:ū.in alio.§.generaliter aūt.ꝟ. ſꝫ nūquid
poteſt epiſcopus vel legat⁹ ⁊ cū poſt.iiij.colum. Liij.ipſe
abſoluit incēdiarios poſt͛ ſunt p̄ eccleſiā publicati ⁊ de
nuntiati.ſm̄ Joā.de deo.ex̄ de ſentē.excō.cōqueſti.c.tua.
Liiij.ipſe abſoluit occiſo:es ⁊ mutilato:es clerico:ū:vel ſi
al̄s leſio ſit eno:mis:quod cardinalis legatus nō pōt ſm̄
Oſtiē.⁊ Joan.de deo.⁊ Guill̄.dur.in ſpe.in titu.de lega
to.§.nunc dicamus.ꝟ.circa.ad hoc facit ex̄ de ſentē.excō.
quum illo:ū.xxiij.q.viij.ſi quis mēb:o:um.ar.xvij.q.iij.ſi
quis ſuadēte. adde hic quod nota.ſ.in.xlvij.ar.ꝟ.tenent.
Lv.ipſe diſpēſat vt nouitius vel homo alterius p:ofeſſio
nis fiat abbas ſm̄ Innoc.⁊ Joā.de deo.ex̄ de elec.officij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

alij contra: ſed hodie expeditū eſt ex̄ in clemē. de elec.c.j.
Xvj.ipſe diſpēſat vt laicus vel in minoꝛibus oꝛdinibus cō
ſtitut⁹ fiat epiſcopus.lxj.diſt.miramur.c.oſius.§.ſʒ aliud.
lxiij.diſti.valētinianus. Xvij.ipſe ſolus diſpēſat cum illo
qui ſciēter excōmunicatus oꝛdines recepit.de ſentē.excō.
quū illoꝝ.§.j. Xviij.ipſe ſolus diſpēſat cum oꝛdinato in
apoſtaſia.ex̄ de apoſta.c.fi. Xix.ipſe ſolus diſpenſat cū oꝛ
dinato ⁊ ſchiſmatico.ex̄ de ſchiſma.c.ij.de elec.quia diligē
tia. Xx.is qui renuntiauit executionē pontificalis offitij
ingrediēdo religionem ꝑ ſolum papam ipſam recupera
re poteſt.ex̄ de renun.poſt tranſlationē. Xxj.ipſe diſpēſat
cum regularibus exeūtibus ad audiendū leges vel phy
ſicā vt pꝛomoueant̄. ex̄ ne cle. vel mo. nō magnopere. et
ca. ſup ſpecula. rñſo.j.ſm Oſtien. Xxij.cum nō oꝛdinato
miniſtrante: vt ex̄ de nō oꝛ.mi.c.ij. Xxiij.concedit diacono
vt compagis ſiue ſandalijs vtatur.xciij.diſ.pueni t.Et cle
ricis vt mappulis vti poſſint: vt eadē diſ.illud. Xxiiij.vt
chꝛiſtianus portet arma ſaracenis.ex̄ de iudeis.ſignifica
uit. Xxv.ipſe habet vtrūqꝫ gladiū: ſcʒ ſpiritualem ⁊ tēpo
ralem ex cōmiſſione dei: vt.xxiij.diſt.c.j.⁊ in euāgelio. Ec
ce duo gladij. Luc.xxij.⁊ dñs: cuius ipſe vicē gerit: vtroqꝫ
vſus eſt.x.diſ.qm̄.⁊.xcvj.di.quū ad verū.ſm Guilł.dur.in
ſpe.in titu.de legato.§.nūc oſtendendū.v̄.lxxxviij. de hoc
s.plene dixi in.xiij.⁊.xxxvij.⁊.xl.ar. Xxvj.ipſe ſolus eſt ſuc
ceſſoꝛ petri ⁊ vicari⁹ ieſu chꝛiſti: vicē nō puri hoīs/ſʒ veri
dei gerēs in terris.ex̄ de trāſla.iter coꝛpoꝛalia.j.rñ.c.qnto
j.rñ.c.lʒ.vt eccle.bñ.c.j.§.j.v̄.porro.xxj.di.c.i nouo.⁊.c.ſeq.
de homici.ꝓ hūani.li.vj.xxiiij.q.j.qm̄.vñ oia regit/diſpo
nit ⁊ oꝛdinat ⁊ iudicat: pꝛout ſibi placet.ix.q.iij.cūcta.c.ꝑ
pꝛincipalē.ij.q.vj.ideo ipſe habet plenitudinē poteſtatis:
ad quam vocatus eſt.ex̄ de vſu pallij.ad honoꝛē.ij.q.vj.de
certo.c.qui ſe ſcit.⁊ dūmodo cōtra fidē nō veniat: in oib⁹:
⁊ ꝑ omnia poteſt facere ⁊ dicere: quicquid placet auferē
do etiam ius ſuū cui vult: quia nō eſt qui dicat ei cur ita
facis.xix.diſt.in memoꝛiā.de peni.diſt.iij.§.ex perſona.alſ
in.c.q̄uis. Nam apud eū eſt pꝛo ratione voluntas.⁊ qḋ ei
placet legis habet vigoꝛē.inſti.de iur̄.na.§.ſed quod pnci
pi.poteſt etiam oē ius tollere poſitiuū. ⁊ ſupꝛa ius diſpē
ſare.ex̄ de cōceſ.pꝛe.ꝓpoſuit.nec ſuperioꝛē habʒ in terris.
ex̄ de elec.licet.ſed ipſe ſup oēs eſt: nec pōt ab aliquo iu
dicari.xxj.diſt.in nouo.c.nunc aūt.ix.q.iij. quaſi per totū.
⁊.s.in.iiij.⁊.v.ar.plene dixi. habet etiā celeſte arbitriū.C.
de ſumma trini.inter claras.ſm Guilł.dur.in ſpe.in titu.
de legato.nunc oſtendendū.v̄.lxxxix.poſt duo folia.

Articulus.xlvj. A

Iterum de diſpenſatione

ſatione pape in quibus caſibus diſpēſa
re valeat ⁊ in quibus nō: dicendum eſt.
Sup quo notādū eſt/ꝙ ſunt certi caſus
in quibus papa diſpēſare nō pōt: quib⁹
exceptis/per cōſequēs omnia alia in eius arbitrio relin
quuntur.ex̄ de tranſla. inter coꝛpoꝛalia.xxv.diſ.qualis.ff.
de iudi.quū pꝛoꝛ.Et pꝛimo quidē quidam ſunt qui dicūt
ꝙ papa diſpenſare poteſt in omi caſu.etiā cōtra apoſtolū
quum teneat locū petri: ⁊ ſit vicarius chꝛiſti: et maioꝛ ſit
apoſtolo alio quouis in iuriſdictione ⁊ adminiſtratione.
In q̄b⁹ papa nō pōt diſpēſare. Et hoc ſentit Innocen.ex̄ de renū.poſt tranſlationē. in fi.
Hec aūt ſunt in quibus diſpenſare nō pōt. Pꝛimo cō
tra apoſtolū vt bigamus fiat diaconus: vel pꝛeſbyter vel
eps.xxvj.diſ.acutius.c.vna tm̄.c.deinde.xxv.q.j. ſunt q̄dā.
ex̄ de bigamis.c.iij. Ioan.tm̄ no. ꝙ contra apoſtolū diſpen
ſare poteſt: nō tm̄ articulos fidei/vt no.in pꝛe.c.ſunt q̄dā.
B Unde credo ꝙ de plenitudie poteſtatis poſſet cō
tra apoſtolum diſpenſare ꝙ bigamus fieret pꝛeſbyter.vi
de quod legitur ⁊ no.xxx.diſt.lectoꝛ.⁊ eps.quia maioꝛ eſt
apoſtolo: vt dictū eſt/ſicut petrus: cui⁹ ſucceſſoꝛ eſt papa/
maioꝛ fuit paulo ⁊ alijs aplis in adminiſtratione: vt no.
xxj.di.in nouo.in gloſ.ar.quod.vnde ⁊ petrus dedit pau
lo licentiā pdicādi: vt no.xj.di. quis neſciat. gloſ.j. Itē

nō pōt diſpenſare vt quis ſimul habeat plures vxoꝛes.ex̄
de biga.ſup eo.c.de bigamis.c.nup.c.debitū.de diuoꝛ.gau
demus.xxvj.diſt.deinde.quia cōtra dñi pceptū eſſet.Erūt
duo in carne vna.Gen.ij.in fi.⁊ pꝛe.c.debitū. Itē con
tra pcepta.x.decalogi: de quibus Exod.xx.Deut.v.⁊ no.
xxxiij.q.vij.quod in omnibus.quia etſi nō ſunt ſicut arti
culi: ſunt tamē articularia fidei.i.ita annexa articulis fi
dei/ꝙ ſine eis ſalutem pꝛeſtare nō poſſunt.ad hec.xxv.q.j.
ſunt quidam.§.fi.lxxxvj.diſ.nō ſatis.ad finē.ſm Ioan.de
deo. Item contra euangeliū.xv.diſt.ſicut.xxv.q.j.ſunt
quidam.xxvj.diſt.deinde.ex̄ de cele.miſ.cū marthe. diſpē
ſat tamen in euangelio interp̄tando ⁊ declarādo ipſum:
vt no.pꝛe.c.ſunt quidā. Item cōtra ius naturale diſpē
ſare nō pōt.vj.di.§.fi.inſti.de iure naturali.§.ſʒ naturalia.
xiij.diſt.c.j.de tranſac.c.fi. Item nō poſſet tollere.iiij.cō
cilia generalia: que ſunt ſicut.iiij.euangelia venerāda: vt
xv.diſti.ſicut.in fi.ibi: ſe ⁊ nō illa deſtruit ⁊c. Itē quidā
dixerunt ꝙ nō poſſit diſpenſare cū homicida voluntario.
ex̄ de tempo.oꝛ.c.fi.l.di.miroꝛ.j.q.vij.ſi quis omnem.ex̄ de
exceſ.p̄la.ex literis.ex̄ de accuſa. inquiſitionis.j.rñſo.ex̄ de
homici.c.j.de cōſe.di.j.c.j.ſed tales in arena fundamentū
fecerunt: quia diſpenſare pōt.vt.s̄.xlv.ar.v̄.diſpenſat.dixi
⁊ no.ex̄ de homic.ſicut dignū.facit.lj.di. aliq̄ntos.c.pꝛe.ex̄
de conceſ.pꝛebē.ꝓpoſuit.in fi. Item in gradibus diui
na lege pꝛohibitis.de quibus no.ex̄ de diuoꝛ.gaudemus.
ex̄ de reſti.ſpo.literas.xxx.q.iij.pitatiū.ſcripſi.s̄.e.ar.xlv.v̄.
ſolus papa diſpenſat. Itē in ijs que de ſui natura ſunt
mala/vt peccata: quis poſſit cōmittere. ex̄ de iureiur̄.et ſi
chꝛiſtus.§.quū etiam. Itē vbi ſtatus eccleſie vniuerſa
lis decoloꝛaret̄.j.q.vij.et ſi illa.xxv.q.j.que ad perpetuā.
Item vbi ſancti patres ⁊ romani pontifices aliq̄d bū
deſinierunt ꝓ vniuerſali eccleſia: illud totaliter immutā
do.xv.di.ſicut.xxv.q.j.c.j.⁊.ij.c.cōtra ſtatuta.ibi: Nec hui⁹
ſedis pōt authoꝛitas.⁊.c. oīne.c.ideo.⁊ quaſi per totum.
C Itē quidam dixerunt ꝙ nō poſſit diſpēſare vt mo
nachus ꝓpꝛium habeat: ⁊ matrimoniū contrahat.⁊ hec
fuit cōmunis ſentētia doctoꝛum: vt no.ex̄ de ſtatu mona
choꝝ.quū ad monaſteriū.§.fi. ibi: Quia abdicatio pꝛo
pꝛietatis: ſicut ⁊ cuſtodia caſtitatis: adeo eſt annexa regu
le monachali: ꝙ contra eā nec ſummus pontifex poſſet li
centiam indulgere. Sed teneo contrariū cū Innocen.et
Oſtiē.⁊ facio vim in verbo licentiā.q.di.ſine cauſa.diſpē
ſatio autē vera ſemper vtilitatē vel neceſſitatem p̄ſuppo
nit ꝓpter quā diſpenſatur.l.diſti.vt conſtitueret̄.⁊.c.dño
ſancto.j.q.vij.§.niſi rigoꝛ.cū.c.ſeq.Cauſa ergo tanta poſ
ſet eſſe ꝙ papa licite ⁊ ſine peccato poſſet diſpenſare cum
monacho vt contraheret ⁊ haberet ꝓpꝛiū ⁊ tranſmitte
ret in heredes. Quid em̄ ſi in toto regno nō remanet he
res: niſi filius regis moꝛtui monachus: ⁊ totū regnum in
ſeditiōe eſt: ⁊ aliū i regē hr̄e nō vult/niſi ſuū dñm natura
lē: ſic fuit i regno arragonie: vel aliq̄s rex īfidelis ꝯuerti
vult cū toto ſuo regno ad fidē chꝛiſti: ſi talis monach⁹ re
gis fili⁹/filiā ſuā vnicā ducat vxoꝛē: cū q̄ regnū ſuū ſibi do
nat. Certe dicem⁹ ꝙ ꝓ tāta hūilitate ⁊ charitate aiaꝝ pa
pa i h̄ valeat diſpēſare: q: p̄ferēda eſt talis actio ⁊ tāti me
riti ꝯtēplatiōi ſoli⁹ illi⁹ monachi. q̄d em̄ deo grati⁹ q̄ aiaꝝ
ſalus/ꝓ q̄b⁹ moꝛtu⁹ eſt: nūquid q̄libʒ ſe oꝫ in holocauſtū
ꝓferre ꝓ ſalute aiaꝝ/ſicut ipe fecit: ſuno q: maioꝛ eſt talis
charitas q̄ talis caſtitas: quū tn̄ caſtitas dicat̄ cum ꝓpꝛia
vxoꝛe.xxxj.di.nicena.xxviij.q.j.caue.⁊ pudicitia.xxviij.q.j.
§.j.⁊ no.xxxij.q.v.in ſumma. Et maius bonū p̄ponēdū eſt
minoꝛi bono: ⁊ vtilitas cōmunis pꝛiuate. ex̄ de renū.niſi.
§.poꝛro.qui.§.ꝓ hoc optime facit.⁊.§.ne putes.⁊.vij.q.j.
ſcias frater.vbi de hoc.ff.ꝓ ſocio. accuſatiōe.§.labeo.vbi
de hoc.vbi dicitur ꝙ nō id quod pꝛiuatim vni ex ſocijs: ſʒ
qḋ toti ſocietati expedit faciendū eſt.⁊.C.de cadu.tol.l.j.
§.j.⁊ in aut̄.de reſti.⁊ ea q̄ parit.§.ea em̄ q̄ cōiter.coll̄.iiij.
legit̄ ⁊ no.ex̄ de poſtu.p̄la.bone.j. Et ꝓpter iſtā publicā
vtilitatem pōt fieri monachus eps: vt pꝛe.c.niſi.§.poꝛro.
et ex̄ de regu.licet.⁊ etiā clericus ſiue rectoꝛ.lv.diſ.pꝛiſcis.

An papa diſpēſare poſſit cū monacho.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN